

[Erik Kragh.]

vel nok var et gennembrud på nedrustningsområdet, og erklæringen fra de tre atommagter om ikke at sætte kernevåben på satellitter i det ydre rum, ikke-spretningsaftalen og nu den foreliggende aftale. Men jeg må også understrege, at det alt sammen er forhold, hvor De Forenede Stater og Sovjetunionen har haft en fælles interesse. Det er også beklageligt, at Frankrig står udenfor, selv om det nok kan bæres; det er meget mere beklageligt, at Kina står uden for alle disse ting.

Men siden underskrivelsen af denne traktat er der sket det glædelige, at Sovjetunionen den 30. marts har lavet en kovending i standpunktet med hensyn til bakteriologiske krigsmidler, og den russiske delegation i Genève har forelagt et udkast, som er meget nær op ad det udkast, som Storbritannien støttet af USA forelagde for ca. 2 år siden. Hidtil har Sovjetunionen stået fast på, at biologisk og kemisk krig skulle behandles under ét, men har nu altså bøjet sig, og derfor kan man vel forhåbentlig se frem til en aftale også på dette område.

Der mangler bare i hele dette problemkompleks stadig to områder. Det første er den fuldstændige prøvestopaf tale, altså med andre ord de underjordiske sprængninger, og man kan vel nok sige, at det er et kompliceret problem, for det hænger sammen med begge supermagters interesse i fortsatte forsøg af hensyn til den ulykkelige kendsgerning, at kernevåbenkapløbet altså synes at fortsætte. Det andet er, at man mangler en eller anden aftale om de kemiske våben, altså krigsgasser o. lign. Det er et vanskeligt spørgsmål, fordi begge parter har store lagre liggende af disse ting.

Det vigtigste i fremtiden og i øjeblikket er måske de såkaldte SALT-forhandlinger, forhandlingerne om begrænsning af kernevåbenoprustningen, hvor der faktisk i lang tid var ganske megen optimisme, men hvor man desværre må sige at der er grund til at være mere pessimistisk nu af to årsager: for det første fordi disse forhandlinger kom i gang, efter at man havde startet hele den tekniske udvikling af kernevåben, af såkaldte mangelhovede raketter — med andre ord raketter, hvori man kan indbygge 2, 3, 5, 8 eller 10 sprængladninger — og denne udvikling er ulykkeligtvis i fuld gang på

begge sider. For det andet er der konkrete modsætningsforhold imellem USA og Sovjetunionen, som i øjeblikket, i hvert tilfælde efter hvad man kan forstå på det, der er sivet ud, hindrer en aftale. USAs standpunkt er, at man vil have en aftale, der både omfatter offensive og defensive raketter, altså forsvarsraketter, det såkaldte ABM-forsvar, medens Sovjetunionen først vil have en aftale om forsvarsraketter og så siger, at man senere kan forhandle om de offensive raketter.

Tillige er der et stridsspørgsmål om de 600 amerikanske jagerbombere, der står i Vesttyskland som en integrerende del af NATO-forsvaret, og som naturligvis kan nå russisk territorium. Her kommer det geografiske ind i det, at tilsvarende russiske våben på grund af afstanden ikke kan nå amerikansk territorium. På den anden side er disse 600 jagerbombere en modvægt imod de 700 mellemdistanceraketter, som Sovjetunionen har stående i den vestlige del af Rusland, beregnet naturligvis mod mål i Vesteuropa, og desuden vil deres fjernelse fra NATO-forsvaret være et alvorligt minus.

De bekymringer, man gør sig i USA, er naturligvis først og fremmest de russiske SS-9 raketter, der hver kan medføre en sprængladning på 25 megatons, og dernæst, som senator Jackson røbede forleden dag, og det blev bekræftet af administrationen i Washington, at ifølge satellitobservationer synes russerne i gang med et nyt interkontinentalt raketsystem med endnu større raketter.

Denne mistænksomhed mellem begge parter er vel nok en af hovedgrundene til, at man ikke er kommet længere. Faren er, at den stabilitet, vi har levet under i 1960erne, kan blive forvandlet til en større eller mindre grad af ustabilitet i 1970erne, dels gennem denne mistænksomhed, dels gennem den tekniske udvikling. Jeg tænker her på videreudviklingen af satellitter og af mangelhovede raketter og laserstrålers anvendelse, som kan give hele den storpolitiske situation en større grad af usikkerhed, end den har i dag.

Alt dette er der ingen grund til at glæde sig over, men der er grund til at glæde sig over, at man altså på dette begrænsede område er nået frem til en løsning, som i hvert tilfælde alle må siges at kunne være tilfredse med. Det store spørgsmålstejn er